ANUL IX No. 2620 — EDIȚIA A TREIA — MARȚI 27 AUGUST 1896

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE

INCEP DE LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CAREI LUN și se plătesc tot-d'a-una înainte

In *București* la Casa administrației
In *Județe* și *Streinătate* prin mandate poștale
Un an în Țară 30 Leĭ; în Streinătate 50 Le
Șase lunĭ 15 „ „ „ 25 „
Treĭ lunĭ 8 „ „ „ 13 „

Un număr în streinătate 20 banĭ

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZĂ

Adevĕrul

Să te rereștĭ Romîne de cuiŭ strein în casă!
V. Alexandri

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE

In BUCUREȘTI și JUDEȚE se primesc numa la ADMINISTRAȚIE

In STREINATATE, direct numaĭ la administrație și la *toate Oficiile de Publicitate*

Anunciurĭ la pag. IV . . . . 0,30 b. linia
„ „ „ III . . . . 2,— leĭ „
„ „ „ II . . . . 3,— „ „

Un număr vechiŭ 20 Banĭ

ADMINISTRATIA PASAG. BĂNCEI NATIONALE (TELEFON No. 25)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACTIA PASAG. BĂNCEI NATIONALE (TELEFON No. 25)

IZGONIREA PREFECTULUI DE POLIȚIE

O DEMASCARE

Faptele micĭ de multe orĭ ilustrează o situațiune și în multe cazurĭ daŭ nota principală unuĭ om. Inlocuirea prefectuluĭ de Hușĭ, un județ fără importanță politică, nu ar avea absolut nicĭ o însemnătate, dacă n'ar scoate la lumină figura unuĭ personagiŭ politic, care pînă acum a stat în întuneric. Această înlocuire, numirea nouluĭ titular și polemica urmată cu acest prilej, ne daŭ nota caracteristică a D-luĭ George Cantacuzino-Rifoveanu, fostul și actualul director și inspirator al preseĭ colectiviste și ministru de finanțe și *ad-interim* la interne. Toțĭ aŭ crezut pe D. Cantacuzino, un om personal cinstit, o inteligență mediocră, dar plină de bun simț și de cumpătare.

Pînă astă-zĭ, D-sa a avut avantagiul de a sta în umbră, de a nu-șĭ spune cuvîntul, de a nu apare nicĭ odată în propria-ĭ lumină. Scoborîtor dintr'o familie vechĭe, cu tradițiunĭ liberale, urmînd el însu-șĭ aceste tradițiunĭ, toată lumea avea dreptul să-l socotească *pasărea rară*, care deși nu poate da nota luĭ personală unuĭ partid căzut în decrepitudine și în decădere morală, totușĭ, personal, este omul înaintea căruĭa eștĭ silit să-țĭ ridicĭ pălăria.

Și ĭată că de odată omul se afirmă. Ce deziluziune, ce cădere zgomotoasă, ce contrast între a fi și a părea!

Intr'o cestiune atît de fără importanță, care zilnic se întîmplă, *sfinxul* de erĭ s'a dat pe față, a fost nevoit să apară în propria luĭ lumină, să-șĭ dea măsura, redus la cele maĭ micĭ proporțiunĭ, desconsiderat și devenit ceea ce în realitate era: tipul perfectuluĭ colectivist, veninos și fără de cele maĭ micĭ scrupule, lipsit de cea maĭ simplă urbanitate.

In adevăr, D-sa a așteptat ca să devie interimarul ministeruluĭ de interne, ca să dea județul Fălciŭ pe mîna văruluĭ săŭ primar D. Caligari, un om care nu are nicĭ o simpatie liberală în localitate.

Acest act de nepotizm, nu ar fi încă nimic, — nu ar fi cel dîntîĭ și nicĭ cel de pe urmă. Lucrurile însă nu s'aŭ mărginit aci. Prefectul de *erĭ* și primarul de *erĭ*, fără nicĭ o necesitate politică, aŭ început să fie înjurațĭ în chipul cel maĭ mojicesc. Acel care a condus județul timp de nouă lunĭ de zile, care a fost reprezintantul guvernuluĭ și al partiduluĭ liberal în localitate, este numit *imbecil* și *cartofor*, care era cît p'aci să joace județul în cărțĭ. Cît despre fostul primar și șeful de pînă acum al partiduluĭ liberal de acolo, el este tratat și maĭ răŭ, și i se amintește de niște dosare criminale saŭ corecționale, carĭ ar putea fi redeschise. Și această polemică apare în *Voința Națională*, în pagina întîĭa, la locul de onoare, în ziarul pe care actualul ministru de finanțe și de interne îl inspiră și îl dirigează foarte de aproape.

Omul dar a eșit într'o nouă lumină: mic, pătimaș și par'că nicĭ nu s'ar scoborî din o familie de Basarabĭ, decĭ presupus a fi maĭ sus pus de faptele și patimele unor liberalĭ de Tirchileștĭ, carĭ se înjură între eĭ ca la zid, carĭ daŭ lumeĭ trista priveliște a unuĭ guvern care nu se respectă și nicĭ nu este de respectat.

Și acum, cînd omul a reușit să ĭasă din ascunzătoarea care îl proteja de ochiĭ mulțimeĭ, trebuĭe să recunoaștem că ne înșelasem, că și el era ca și alțiĭ și că în buchetul ministerial colectivitatea este perfect reprezintată, D. Cantacuzino fiind și D-luĭ un Stolojan oare care, — mic și pămitaș, lipsit de scrupule, de cumpătare și de bunul simț al omuluĭ politic.

Const. Mille.

SATIRA POLITICA

Din suferințele luĭ Pavlache

Pe cînd luĭ Malaxache Culoglu nu-ĭ priește apa... Dunăreĭ la Galațĭ, luĭ Pavlache Stătescu nu-ĭ e bine de loc la prefectura poliției Capitaleĭ.

De o parte Oculta îĭ păzește sîmbetele și nu așteaptă de cît concursul dezinteresat al împărațuluĭ Frantz-Iosef pentru a-l mazili, ĭar de altă parte garziĭ comunalĭ aĭ Kefereuluĭ de la primăria Capitaleĭ îl persecută în tot ce are maĭ scump prefectul poliției.

Numaĭ departe de cît Vinerĭ seara, unul din aceștĭ garzĭ și anume cel de la rondul al doilea, —nu al Kefereuluĭ ci al șoseleĭ Keselef—prelevindu-se de oare-carĭ denunțărĭ ale gazetelor a atrat pe D. Stătescu ca pe orĭ-ce contrabandist.

Nemilosul argus a oprit la barieră trăsura D-luĭ Stătescu și a pretins să-șĭ bage nasul unde nu-ĭ fierbe oala.

— Ce vreĭ, omule, a zis blajinul prefect de poliție?

— Am denunțărĭ că avețĭ tot-d'a-una în trăsură, pe vremea asta, lucrurĭ suspecte.

— Treaba ta e?

— Firește, de oare-ce am ordin să nu las să treacă contrabandele pe barieră.

— Și ce crezĭ că pot avea de contrabandă, a întrebat prefectul, iuțindu-se.

— Bectemis... după cum se zice.

Prefectul era să leșine. Din fericire nu avea portabacul cu sine în noaptea aceea și intervenind și un sergent de poliție care l'a luat pe garanție, abĭa a izbutit să scape din mîĭnile garduluĭ comunal.

Curat afront în favor.

Baton.

Izgonirea D-luĭ Paul Stătescu

Hotărîrea guvernuluĭ. — Frica Ocultei.—Găsirea pretextuluĭ.— Poliția și vizita împăratuluĭ Austrieĭ. — Schimbarea inspectorilor de poliție.

Hotărîrea guvernuluĭ

Izgonirea D-luĭ Paul Stătescu de la prefectura poliției Capitaleĭ, e fapt hotărît în tabăra guvernamentală.

Momentul priincĭos n'a sosit încă, dar nu va trece prea mult și Oculta îșĭ va vedea visul realizat.

Cele ce relatăm, provin dintr'un izvor absolut autorizat.

Frica Ocultei

Se știe că Oculta nu poate suferi de loc pe prefectul poliției, și *Voința Națională* a căutat să-l piște orĭ de cîte orĭ i s'a prezintat ocazia.

Dacă D. Paul Stătescu a stat pînă azĭ în acest post, faptul nu se datorește de cît frateluĭ săŭ, pe care Oculta n'ar fi voit în ruptul capuluĭ să-l supere cu ceva.

Găsirea pretextuluĭ

Intrigile țesute de Ocultă pentru a forța pe D. Stătescu să se retragă de la poliție, aŭ fost tot-d'a-una zădărnicite — și toate planurile eĭ fără rezultat.

Acum, Oculta crede că a găsit pretextul cel maĭ nemerit, și nu-l va lăsa cu nicĭ un preț ca să-ĭ scape din mînă.

Se așteaptă numaĭ sosirea în țară a D-luĭ Eugen Stătescu, care va veni pe la 5 saŭ 6 Septembrie. La această dată, D. Paul Stătescu va trebui să plece la... Tulcea, post ce i s'a rezervat înadins și de mult de către Ocultă.

Poliția și vizita împăratuluĭ Austrieĭ

D-niĭ Sturdza și Cantacuzino sînt aceĭa carĭ vor face demersurile pe lîngă D. Eugen Stătescu. Aceștĭ doĭ miniștri cred că vizita împăratuluĭ Frantz-Iosef reclamă în capul poliției, un om energic, care să poată preveni și împedica la nevoĭe toate mișcările saŭ dezordinele cît de neimportante, ce natural se vor ivi atuncĭa.

Maĭ întîĭ, ca să nu se întîmple cine știe ce agitațiĭ ostile împăratuluĭ, fie din partea opozițieĭ fie din partea studenților, trebuĭe să se ĭa măsurĭ energice. Apoĭ imensa mulțime care va veni din toate unghĭurile țăreĭ la Bucureștĭ, pentru a vedea pe împărat, va da mult de lucru prefectureĭ de poliție.

Instalarea întregeĭ suite regale, păstrarea ordineĭ în oraș, evitarea și potolirea diferitelor scandalurĭ, etc., etc., sînt atîtea și atîtea îndatoririĭ pe care numaĭ un prefect energic, capabil și viguros, le va putea îndeplini cu succes.

Omul acela e departe de a fi D. Paul Stătescu și Oculta îl socote prea molatic pentru a putea descoperi chĭar un furt neînsemnat, saŭ a potoli un mic scandal în piață, dar încă să poată face față evenimentelor de la 16 și 17 Septembrie.

Schimbarea inspectorilor de poliție

Dar nu numaĭ izgonirea D-luĭ Stătescu e hotărîtă de Ocultă, ci și a personaluluĭ inspectorilor polițieneștĭ.

D. Cantacuzino, care n'a stat de geaba în lipsa D-luĭ Stolojan la ministerul de interne, a întocmit și noua listă de inspectorĭ polițieneștĭ.

Din actualiĭ inspectorĭ, cel mult dacă doĭ seŭ treĭ vor fi menținuțĭ. Printre aceștia e D. Otnescu și căp. Demetrescu.

Oculta nu se sfiește a spune că nicĭ o dată poliția Capitaleĭ n'a fost împanată de oamenĭ maĭ incapabilĭ ca acuma.

Vip.

Cămătarul zilei

Mărculescu

Iată un bărbat care a rezolvat cestiunea de-a deveni din un pîrlit de secretar de avocat, bancher și om cu cîte-va sute de miĭ de leĭ capital. Nu-ĭ vorba, că dînsul a rezolvat și altă cestiune, aceea de a ajunge la Văcăreștĭ, dar aceasta este o mică întîmplare fără importanță, care nu va micșora creditul și importanța financiară a Domnuluĭ A. Mărculescu, Casa de Schimb, Strada Doamneĭ (Palatul Nifon).

Cine nu-șĭ aduce aminte de Mărculescu, cînd fugea de scotea limba de un cot, ca secretar al răposatuluĭ avocat Spiru Eftimiu? Maĭ în urmă, D. Stavri Brătianu ĭ-a dat ghiozdanul la mînă și din acest moment Mărculescu șĭ-a luat singur zborul, făcîndu-se printre picăturĭ samsar de falimente și operînd pe seama-ĭ proprie în toate afacerile veroase. A eșit apoĭ de la D. Brătianu și s'a stabilit bancher, burta ĭ-a crescut, s'a însurat cu zestre mare și, călăuzit de exemplele celor maĭ marĭ întru camătă, a ajuns să dezmintă proverbul latin: De nihil, nil, *adică a făcut ceva (și încă mult) din nimic.*

Specialitatea de ochiĭ lumeĭ a luĭ Mărculescu este: cesiunile de chiriĭ, de arenzĭ și de alte creanțe în carĭ un cămătar care se respectă poate realiza cîștigurĭ enorme.

Semne caracteristice: *Iubește minoriĭ și are mare oroare de antre-solul palatuluĭ de justiție, unde sînt stabilite birourile parchetuluĭ și ale judecătorilor de instrucțiune. Azĭ sfîrșește la Văcăreștĭ o vilegiatură începută la Carlsbad.*

Periplizon.

Consecințele măcelurilor

Diplomația europeană.— Sultanul se opune.— Presa Austro-germană. Consecințele măcelurilor.

Diplomația europeană

Liniștea restabilindu-se în Constantinopol, a venit acum rîndul diplomațieĭ de a lua măsurile necesare pentru a preveni repetarea măcelurilor.

Ambasadoriĭ tuturor puterilor marĭ aŭ și intervenit în mod colectiv pe lîngă Sultan, și făcîndu-l personal răspunzător de ultĭmele evenimente, aŭ cerut deplină satisfacțiune și pedepsirea tuturor vinovaților.

Pentru a asigura însă viața și averea străinilor din Constantinopol, ambasadoriĭ marilor puterĭ aŭ maĭ cerut Sultanuluĭ, ca să permită intrarea în Bosfor a maĭ multor vapoare de războiŭ, carĭ la nevoĭe să apere pe străinĭ contra furieĭ musulmane.

Imprejurul acestuĭ punct se învîrtesc dar tratările între Europa și Sultan.

Sultanul se opune

Ca și anul trecut, Sultanul se opune și astă-dată cererilor atît de juste ale Europeĭ, căcĭ îĭ este frică ca aceĭ cincĭ-spre-zece miĭ de soldațĭ, aĭ diferitelor state europene, să nu ocupe într'o bună dimineață Constantinopolul și să devie ast-fel stăpînĭ pe Turcia.

Dar fiind că alt mijloc maĭ eficace pentru garantarea siguranțeĭ străinilor din Constantinopol nu există, marile puterĭ europene inzistă cu toată energia în privința cererеĭ lor, și amenință în caz contrar cu bombardarea Constantinopoleĭ.

Presa Austro-germană

Presa germană, discutînd cererea Europeĭ, o găsește dreaptă, căcĭ cu toate că liniștea s'a restabilit pentru moment, revoluțiunea poate să izbucnească din noŭ în fie-ce moment, și Europa e datoare a lua toate măsurile pentru a împĭedica sălbatecele apucăturĭ ale fanaticilor musulmanĭ.

De remarcat este maĭ ales limbagiul foarte energic și categoric al semi-oficiosuluĭ austriac Neue Freie Presse, *care erĭ încă era favorabil Turcieĭ, și astă-zĭ atacă cu violență pe Sultan, făcîndu-l să înțeleagă că ar fi maĭ bine să accepte de bună-voĭe propunerea Europeĭ, căcĭ de alt-fel se va pomeni* cu întreaga flotă europeană în fața palatuluĭ săŭ. Atuncĭ însă nu ca amică, *cum vine astă-zĭ, ci ca dușmană.*

Consecințele măcelurilor

Măcelurile din urmă aŭ început dar să-șĭ dea roadele. Europa, plictisită de vecĭnicile tărăgănelĭ turceștĭ, voește să puĭe capăt odată pentru tot-d'a-una anarhieĭ ce domnește în imperiul musulman, și cum sîngele vărsat a speriat întreaga lume civilizată, se poată spera că astă-dată cel puțin toate statele Europeĭ vor fi unite, spre a maĭ potoli brutalitatea turcească.

Val.

Reacționarĭ în toate

Colectiviștiĭ aŭ cel puțin amabilitatea să nu ne facă mult timp să avem iluziĭ despre Domniile-lor. La fie-care pas, în fie-care lege, reacționarizmul guvernuluĭ ĭese la lumină și deschide ochiĭ tuturor naivilor în privința democratizmuluĭ de carnaval pe care îl afișează liberaliĭ.

Azĭ în toată Europa suflă un vânt puternic, în ceia ce priveste reducerea serviciuluĭ militar. In Belgia noul proiect de lege propune doĭ anĭ de serviciŭ și în Germania, în militarista Germanie, s'a propus iarăși reducerea anilor, saŭ maĭ bine zis a lunilor de slujbă militară.

La noĭ, D-nul general Budișteanu, în loc să propuĭe reducerea anilor la doĭ, în loc să abroge infama lege a generaluluĭ Jack Lahovary, în baza căruĭa tânărul Iacob Țăranu a fost dat în judecată, D-sa este pe cale, ne spune *Voința Națională*, să elaboreze un proiect de lege, prin care *dispensele* și *scutirile* fiilor de văduve și a acelora carĭ îșĭ întrețin familia sunt desființate. Teoria democratică este în adevăr că *toată lumea să fie soldat*, dar bine înțeles aceia carĭ sunt în stare să facă acest sacrificiŭ pentru țară. Vechiul legiuitor a fost așa de cuminte că s'a gândit la văduvele fără ajutor, la părinții infirmi, la familiile carĭ ar muri de foame, pe timpul când fiiĭ ar servi patrieĭ.

Măsura D-luĭ general Budișteanu, este reacționară și nedreaptă. Ea trebue combătută cu putere și în așa chip ca să nu se întâmple cum a fost cu legea luĭ Lahovary care a trecut prin surprindere în parlament.

Presa dă alarmă, cetățeniĭ să-șĭ facă datoria.

Sfinx.

Cămătariĭ și Colectiviștiĭ

Pentru colectiviștĭ orĭ ce chestie e o afacere bună de exploatat.

Din fie-care serbare, din orĭ-ce paradă, orĭ-ce fel de campanie, colectiviștiĭ știŭ să profite. Vine Franz-Iosef în Romînia, colectiviștiĭ profită, se fac agitațiunĭ naționale, colectiviștiĭ trag foloase, se începe o campanie de către presa independentă contra cămătarilor, colectiviștiĭ pun iute mîna pe această „afacere“ *și fac parale dintr'însa.*

Fie-care nouă arestare de cămătar saŭ samsar este un profit pentru colectiviștĭ, căcĭ advocațiĭ, samsariĭ, deputațiĭ și chiar miniștriĭ partiduluĭ, trimet pe oameniĭ lor pe la familiile celor arestațĭ saŭ amenințațĭ cu arestarea, ca să le propună în schimbul uneĭ sume de cîte-va miĭ de leĭ, intervențiunea lor pentru a scăpa pe frate, pe bărbat, orĭ pe fiul arestat la Văcăreștĭ.

Și ast-fel, de cînd s'a început campania contra cămătarilor, se află colectiviștiĭ în treabă.

Noĭ am prevăzut încă de la început acest lucru, și cu tot regretul, trebuĭe să constatăm că prevederile noastre aŭ fost juste.

Dacă astă-zĭ am relevat din noŭ calitățile comerciale ale colectiviștilor, nu e atît pentru a-ĭ denunța opiniuneĭ publice care îĭ cunoaște îndestul, cît pentru a atrage atențiunea tinerilor magistrațĭ aĭ parchetuluĭ Capitaleĭ, asupra roluluĭ ce vor fi nevoițĭ să joace în mod inconștient.

Chestiunea cămătarilor nu este pentru prima oară la ordinea zileĭ; ea a venit în discuție de nenumărate orĭ, dar tot-d'a-una în zadar. Magistrațiĭ aŭ căutat mereŭ să-șĭ facă datoria, dar vecĭnic aŭ fost împĭedecațĭ, fie de către guvernul conservator impins de interese personale și de castă, fie de cel colectivist care, doritor de a provoca afacerĭ bănoase partizanilor săĭ, aduce chestiunea în discuție, bate monedă dintr'însa și o îngroapă apoĭ spre a o putea scoate ĭarăș la iveală și a trage nouĭ foloase bănеștĭ pentru partizaniĭ sărăcițĭ.

Din toate părțile dar, interesele meschine de castă primează pe cele generale ale țăreĭ.

De ce ne maĭ mirăm dar de rapacitatea cămătarilor?

Sînt oare maĭ bunĭ colectiviștiĭ carĭ îĭ exploatează din timp în timp?

Intre cămătarĭ și colectiviștĭ nu e nicĭ o deosebire, și de aceea prevedeam mușamaua care deja începe a se întinde asupra afacereĭ care a dat atîta de lucru parchetuluĭ.

Interim.

FABRICA DE CHIBRITURI

Erĭ, am vizitat fabrica de chibriturĭ a Statuluĭ de la Filaret. Tînărul inginer Tacu, subdirectorul acesteĭ fabricĭ, m'a condus cu multă amabilitate prin toate atelierele și secțiunile fabriceĭ, arătîndu-mĭ și explicîndu-mĭ cu de-amănuntul modul de fabricare a acestor micĭ bețe de chibriturĭ, carĭ ne sînt astă-zĭ atît de utile.

Cred că mulțĭ din cititoriĭ noștri — carĭ se servesc la fie-ce moment de chibriturĭ,— vor fi curioșĭ să afle modul cum funcționează fabrica de chibriturĭ, și nu puțin interesant îĭ se va părea faptul de a ști prin cîte sute de mîĭnĭ trec, de la lemnul brut tăĭat în milioane de bucățele și pînă la cutia de 5 banĭ, gata, umplută și închisă și de care adeseorĭ ne plîngem că nu conține cele o sută de bucățĭ.

*

Fabrica se compune din maĭ multe șirurĭ de clădirĭ și anume: clădirea propriŭ zisă a fabriceĭ, lungă de vre-o 200 de metri și lată de 25 m., în care se fabrică chibriturile.

Alăturĭ de această clădire sînt și alte treĭ clădirĭ paralele și legate între ele printr'un gang și în care se fabrică cutiile de chibriturĭ. In fund se află laboratorul, compus din treĭ camere în carĭ se analizează și cîntărește materialul, și se prepară pasta fosforică. Apoĭ sînt magaziile de cartonaj și diferite depozite, precum și cancelaria fabriceĭ.

Fabricarea cutiilor

Pentru a putea face o dare de seamă pe cît de complectă pe atît de explicită a acesteĭ fabricĭ, voiŭ începe maĭ întîĭ cu descrierea secțiunilor atelierelor de cartonaj, unde se fac cutiile.

In prima sală a secțiuneĭ I-a se află patru lucrătorĭ carĭ, cu ajutorul unor cuțite conice, tale fundurile de capace și cutiĭ.

Cartonul întrebuințat e de două calitățĭ: alb și galben, și e furnizat de Socec și de Schiel de la Bușteni.

Cel galben, care e maĭ inferior, e întrebuințat la fabricarea cutiilor de 5 banĭ, ĭar cel alb la cele de 15 banĭ—zise și regale.

In a doua sală se află mașina de tăĭat banderolele, etichetele și hîrtiile din carĭ se fac cutiile.

In sala a treĭa se fac țevele de hîrtie carĭ servesc la fabricarea cutiilor.

Aci lucrează 20 de femeĭ.

Țevile se fac, cu ajutorul unor sulurĭ de bronz — carĭ servesc de tipar. Fie-care femeĭe are dinaintea eĭ un sul de bronz, o perie de uns hîrtia și o cutie de scrobeală—cocă. Ele ung cu peria hîrtiile așezate unele peste altele și cu o repezicĭune uĭmitoare fac fie-care pe zi cîte 1000—1600 de țeve.

Țevele se pun după aceea în niște cutiĭ de lemn în formă de grătare, și se duc în a patra sală, numită „uscătorul“.

Intr'o altă sală se lipesc căptușelele pentru cutiile regale și pentru prins capacele.

A cincea sală a acesteĭ secțiunĭ, e aceea unde se prepară scrobeala pentru lipit cutiile, care are două marĭ cazane.

*

După ce țevele de hîrtie s'aŭ uscat în uscător — vara ele se usucă și la soare, în curte — sînt transportate în a doua secțiune a cartonagĭuluĭ, pentru a fi tăĭate și prefăcute în cutiĭ.

Tăĭerea se face prin ajutorul unuĭ sul de lemn, în care se vîră țevele. Prin învîrtire, țevele sînt tăĭate de niște cuțite așezate de desubtul țeveĭ și la anumite distanțe.

Dintr'o țeavă de hîrtie galbenă, (5 banĭ) ĭes 11 cutiĭ și 11 capace, ĭar din cea albă (15 banĭ), ĭes 9 cutiĭ și 9 capace.

*

Țevele odată tăĭate, sînt aduse în salele de făcut cutiĭ. La cutiile regale 20 lucrătoare, cu ajutorul unor tocurĭ de bronz, lipesc etichetele și pun fundurĭ și apoĭ etichetele de fundurĭ.

Apoĭ cutiile complecte se duc pe partea cea-l'altă a săleĭ, unde sînt unse pe fund cu cleiŭ și muĭate într'o cutie de sticlă pisată — adusă din străinătate. Cutiile de 5 banĭ se fac într'altă sală, unde lucrează 76 de femeĭ, avînd de șef de atelier pe D. Stoinescu.

In a treĭa și a patra sală, 43 de lucrătoare, ung fundurile acestor cutiĭ cu nisip cătrănit—fabricat acolo — uscat și cernut bine, ca să fie cît se poate de fin.

Prin aceasta se face ultima operație a cutiilor. De aci, ele sînt puse în grătare, pentru a se usca și duce la depozit în etajul de sus al fabriceĭ, unde în permanență sînt două milioane cutiĭ și de unde se daŭ jos atît cît trebuĭe, pentru a fi umplute cu chibriturĭ.

Fabricarea chibriturilor

Chibriturile se fabrică ast-fel:

Din magazia de bețe — furnizate din Bucovina și Transilvania, pe prețul de 11 și 16 leĭ milionul, ele se aduc în atelierul de încadrare.

Acest atelier are de șef pe D. Nenoviceanu. Aci sînt 17 mașinĭ de încadrare, la carĭ lucrează 60 lucrătorĭ, cîte 3 la fie-ce mașină.

Mașinele aŭ un capac mare și adînc cît lungimea bățuluĭ. Acest capac se lasă jos pe două plăcĭ de bronz prevăzute cu 1000 de găurĭ. Prin învîrtire bețele cad prin găurĭ într'o ramă de lemn care conține 15 rame micĭ, în formă de pătrate carĭ strîng bețele unul lîngă altul la distanțe egale.

*

Ramele acestea pline de bețe sînt duse pe

nişte cărucioare—grătare în camerile de stearinaj, carĭ vin imediat după atelierul de încadrare.

In aceste camere lucrează 9 lucrătorĭ, cîte 3 în fie-ce cameră.

Pe o tablă încălzită la 150 grade, ramele cu beţele aşezate paralel şi verticale, sînt uscate bine şi de aci muĭate într'un rezervoriŭ care are o compoziţie de stearină 70 la sută şi colofon 30 la sută.

Cu aceste compoziţiĭ se ung beţele pentru ca să prindă apoĭ maĭ bine pasta de fosfor şi pentru ca să ardă băţul maĭ bine, cînd pasta ia foc.

La chibriturile de lux—regale, în loc de stearină se pune parafină.

Ramele cu beţe o-dată unse, sînt duse de aci în marea sală de muĭat pasta care vine în aceĭaşĭ linie cu sala de încadrat şi de stearinaj. Această sală e lungă de 60 metri.

Pentru toată sala sînt două maşinĭ de muĭat. Ele se compun dintr'un rezervoriŭ în care pînă la jumătate este înfundat un cilindru metalic îmbrăcat cu cauciuc, care învîrtindu-se, ĭa pe suprafaţa luĭ o anumită grosime de pastă, limitată de un cuţit.

Pe de-asupra trec ramele cu beţe carĭ sînt apăsate de un tub cu un alt cilindru pus de-asupra tubuluĭ muĭat în pastă.

Beţele pentru cutiĭ de 5 banĭ, se moaĭe numaĭ o-dată, ĭar cele regale de două orĭ.

Aceste maşine sînt mobile şi ĭată de ce: Indată ce beţele sînt muĭate de pastă se vîră în nişte camere—uscătoare. Aceste camere sînt de-o parte şi de alta a săleĭ de muĭat; pentru aceasta ele trebuĭesc plimbate pe la fie-care cameră.

Camerile sînt în număr de 28.

Ele sînt încălzite de desubt de patru marĭ calorifere carĭ trimet căldura la un serpentin ce circulă cu un rezervoriŭ de aĭer cald, cam de douĭ metri înălţime şi care transmite în fie-care cameră, căldura.

Din cauza vaporuluĭ de fosfor care ĭese din beţele de chibriturĭ, fie-care cameră are un ventilator, ast-fel că aĭerul cald e vecĭnic primenit.

Prin aceasta se evită de a se aprinde chibriturile înăuntru şi contribuĭe a se usca maĭ uşor.

Chibriturile staŭ aci 8 ore. Apoĭ sînt unse chĭar în cameră cu o amestecătură de lac şi analină şi apoĭ ţinute ĭar 16 ore în acea cameră.

In fie care cameră intră 500 rame a 1000 beţe, ceĭa ce face 5 milioane de chibriturĭ.

*

După ce chibriturile s'aŭ uscat, ele sînt aduse în sala de decadrare saŭ de umplut. Aci e şefă de atelier D-na Stamate, care serveşte de cînd s'a înfiinţat fabrica.

Sala aceasta coprinde 4 secţiunĭ şi anume: I) umplutul cutiilor, II) banderolatul, III) împachetatul şi IV) ambulatul.

220 de fete lucrează în această mare sală.

Umplutul cutiilor se face cu o mare uşurinţă şi repeziciune. Ele nu se numără ci se pun atît cît încap în cutie. Dacă nu încap cîte 100, cauza e că multe beţe aŭ capetele marĭ şi ast-fel ocupă maĭ mult loc. Fie-care fată umple pe zi între 2—3 miĭ de cutiĭ.

84 fete lucrează la umplut, 36 la banderole şi 16 la împachetat.

Seara, o comisiune compusă din directorul Piliti, sub-directorul Tacu, economul Penescu şi chimistul Habl face recepţia, şi văd dacă chibriturile sînt bune.

In fundul aceste clădirĭ, e depozitul de lăzĭ, ast-fel că de aci, pe o lungime de 200 metri, vezĭ depozitul de beţe şi de acolo pînă aci aceste beţe trec prin sute de mîinĭ şi prin toate sălile descrise — transformate fiind în chibriturĭ.

In rînd cu depozitul e şi spălătorul care are 28 de labovoare şi în care fetele se spală dimineaţa, la prînz şi seara, pentru a nu se otrăvi din nebăgare de seamă.

Fabricarea pasteĭ

Pasta se fabrica în laboratoriŭ, unde maĭ întîĭ toate materialele de compoziţie sînt cîntărite. Ea se compune din 6 la sută fosfor, 12 la sută dextrină, 50 la sută minium, 25 la sută acid azotic, 1 la sută cleiŭ şi 6 la sută apă.

Minium se amestică cu acidul azotic şi dă minium calcinat care stă 2—3 zile şi apoĭ e întrebuinţat.

După ce cleĭul e fĭert cu o parte din dextrină e amestecat cu fosforul peste care se toarnă minium calcinat şi restul de dextrină.

Fĭerberea se face în 6 cazane.

*

Lucrul în fabrică se face de la 7—12 dim. şi de la 1—6 seara; între 8 şi 9 lucrătoriĭ aŭ jumătate de oră repaus.

In total sînt peste 500 de lucrătorĭ şi lucrătoare.

Zilnic se fac 180,000 de cutiĭ cu chibriturĭ.

Plata se face după lucru. Lucrătoarele cîştigă aproximativ între 2—2,50 pe zi, ĭar lucrătoriĭ între 3—3,50.

Fabrica aduce un cîştig statuluĭ de 2 milioane pe an. Expediţia lăzilor se face direct de la fabrică şi prin gara Filaret.

Fabrica a fost răscumpărată de Stat prin 1887 de la o societate anonimă şi transformată în fie-ce an.

E vorba a se preface cutiile, din rotunde în formă de paralipipede.

Cît despre maşinăriĭ, D. inginer Piliti este în străinătate, unde studiază ultimile invenţiĭ de maşinĭ Diamond-Match, carĭ funcţionează de 3 anĭ în America foarte bine şi în carĭ pe o parte vîrĭ lemne întregĭ, ĭar pe alta ĭes chibriturĭ gata, puse în cutiĭ şi înpachetate.

Dar instalaţia acestor maşinĭ costă 1 milion şi apoĭ aruncă pe drumurĭ sute de lucrătoare.

Vespasian I. Pella.

CRONICA JUDICIARA

Gîtul gîştilor!

Vasile Petrescu, din strada *Unireĭ* din Brăila, era în mare dezunire cu vecinul săŭ Eizenberg, care exercitează meseria de haham. In această calitate, el zilnic transforma curtea caselor într'un curat abatoriŭ de gîşte, de găinĭ şi alte păsărĭ.

In ziua de 15 August, hahamul tăĭese gîtul la vre-o zece gîşte şi le tăiase conform rituluĭ mozaic, netăĭndu-le complect gîtul. Pe cînd nenorocitele paserĭ, cu gîtul pe jumătate tăĭat, se chinuĭaŭ în curte şi hahamul intrase în casă, Petrescu se apucă de tăĭă gîtul de-a bineĭea la toate gîştele. Cînd a văzut Eizenberg isprava vecinuluĭ săŭ, a început să-l înjure. Petrescu a răspuns şi el pe acelaş ton, mahalaua s'a adunat şi ea la acest spectacol gratis, uniĭ din vecinĭ aŭ luat apărarea hahamuluĭ, alţiĭ pe aceea a tăetoruluĭ de gîturĭ, aşa că poliţia, într'un tîrziŭ a fost nevoită să intervină şi să ducă pe beligeranţĭ şi gîştile moarte la secţia respectivă. S'a făcut procesul-verbal şi s'a dat drumul celor douĭ antagoniştĭ. Gîştele aŭ rămas însă la secţie, de oare-ce hahamul a refuzat să le rădice sub cuvînt că nu maĭ are ce face cu ele, de oare-ce nu maĭ sînt *cuşer*, ĭar Petrescu a declarat formal, că nu le ridică de oare-ce nu sînt ale luĭ şi că el dacă a tăĭat jos capetele, era pentru că este om milos şi nu a putut suferi să vază chinul nenorocitelor păserĭ. S'a oferit cel mult să ridice capetele celor zece victime ale hahamuluĭ.

Procesul a venit înaintea judeluĭ de pace către care hahamul a îndreptat plîngerea, cerînd 30 de leĭ valoarea gîştelor şi 100 de leĭ daune pentru batjocura ce i s'a făcut,—transformînd în *trif* nişte gîşte *cuşer*.

Judecătoria nu s'a pronunţat încă, ĭar istoria nu precizează ce aŭ devenit gîştele cu pricina.

Chiţibuş.

Măcelul Armenilor

CONSTANTINOPOL, 25 Aug.— Numărul victimelor armeneştĭ din ultimele măcelurĭ, este de 7000. Printre armenĭ spaĭma continuă.

Consuliĭ din Creta anunţă că, din cauza atitudineĭ ameninţătoare a bandelor musulmane, domneşte o mare nelinişte în insulă.

CRONICA

O amintire

Asasinarea bătrînuluĭ Hagi Nicola din Galaţĭ, fapt care preocupă de cîte-va zile presa şi ţara întreagă, îmĭ aminteşte o întîmplare din viaţa bătrînuluĭ, pe care o povestesc aci.

Pe vremea Eforiilor comunale, bătrînul Hagi Nicola, era prim-efor la Galaţĭ, ĭar răposatul G. Mantu, un alt liberal de baştină, mort de multă vreme, era ajutorul Hagiuluĭ. Bătrînul Hagiu şi cu răposatul Mantu, asistaŭ într'o zi, în haine de sărbătoare, la oficiarea serviciuluĭ divin ce se celebra în onoarea uneĭ sărbătorĭ domneştĭ, în biserica Sfinţiĭ Arhanghelĭ-Mitoc, care servea pe vremurĭ de catedrală oraşuluĭ.

Tocmaĭ se construiseră cele dintîĭ liniĭ telegrafice în ţară.

Pe cînd primul-efor şi cu ajutorul săŭ, bunĭ chreştinĭ şi firĭ evlavioase, ascultaŭ cu zmerenie şi transport divin rugăciunile din altar, intră în biserică factorul de la telegraf cu o telegramă în mînă, şi o întinse eforuluĭ.

Era cea dintîĭ telegramă *bătută* din capitală către capul oraşuluĭ Galaţĭ — şi pe atuncĭ fireşte «factoriĭ» nu eraŭ «curierĭ» şi nu umblaŭ pe bicicletă.

Cum zări Hagiul hîrtia albă, poroasă—pe atuncĭ nu se introdusese hîrtia albastră — în formă de plic, cu mult maĭ lung de cît lat, se cutremură, întoarse faţa cu groază către altar, îşĭ făcu cruce, scuĭpă spre factor şi ĭar cu faţa spre altar, începu a face cu mîna gesturĭ dezolate, semnificînd factoruluĭ că nu se cade să-ĭ dea «lucrurĭ spurcate» în biserică. Pentru bătrînul Hagiŭ, ca şi pentru ajutorul săŭ, telegraful era «fapta necurătuluĭ».

Factorul s'a dus cu telegramă cu tot. După ce se isprăvi slujba bisericească, eforul găsind pe factor la uşa bisericeĭ, îĭ făcu semn să se ĭa după dînsul, şi pe drum, departe, departe de sfînta biserică —Hagiul, călcîndu-şĭ pe inimă, luă telegrama din mîna factoruluĭ.

Şi înainte de a o rupe, Hagiul îşĭ făcu cruce.

Bac.

Călătoria ţaruluĭ

BRESLAU, 25 August.—Majest. Lor ruseştĭ aŭ făcut o vizită Majestăţilor Lor germane; apoĭ s'aŭ dus cu trăsura descoperită, spre cîmpul manevrelor.

Revista trupelor a reuşit în totul. Ambiĭ împăraţĭ aŭ trecut înaintea frontuluĭ trupelor, urmaţĭ de ambele împărătese în trăsură şi de un stat-major strălucitor. Trupele aŭ defilat de două orĭ înaintea Majest. Lor. Impăratul Wilhelm s'a pus în capul regimentuluĭ al 11-lea de grenadierĭ şi împăratul Nicolae în fruntea regimentuluĭ gardeĭ: împăratul Nicolae.

Majest. Lor aŭ intrat la palat în mijlocul ovaţiunilor entuziaste, apoĭ aŭ dejunat împreună.

Impăratul Nicolae a făcut o vizită prinţuluĭ de Hohenlohe şi acesta a avut o conferinţă cu D. Şişkine, însărcinat ad-interim cu afacerile străine.

Seara a fost un mare prînz de gală la care aŭ asistat Majest. Lor, principiĭ, principesele, cancelarul Hohenlohe şi alte persoane însemnate. Impăratul făcu un toast perecheĭ imperiale ruseştĭ, mulţumindu-ĭ cu sinceritate pentru vizită, atît în numele săŭ cît şi în al provincieĭ şi în al poporuluĭ întreg. El salută pe Ţar ca protegiuitorul păceĭ, amintind că ceĭ douĭ bunĭ aĭ lor eraŭ unițĭ printr'o prietenie sinceră. Impăratul îşĭ sfîrşi discursul bînd în sănătatea Majest. Lor ruseştĭ şi exprimînd dorinţa ca Dumnezeŭ să păzească Ţarul pentru buna stare a Europeĭ.

Ţarul răspunse pe franţuzeşte, asigurînd pe Majest. Lor germane că este însufleţit de aceleaş simţiminte ca tatăl săŭ în privinţa lor, şi la urmă bău în sănătatea împăratuluĭ şi a împărăteseĭ Germanieĭ.

Impăratul Wilhelm a numit pe Ţar, admiral à la suite, al marineĭ germane.

Marea ducesă Olga, fiĭca Majest. Lor ruseştĭ, le întovărăşeşte în timpul călătorieĭ lor.

Oraşul e foarte bogat decorat.

Descompunerea Turcieĭ

ATENA, 25 August.— Deputaţiĭ cretanĭ, după ce s'aŭ înţeles cu epitropia, aŭ predat erĭ consulilor din Canea, declaraţia de primire a nouluĭ regulament. Musulmaniĭ aŭ organizat un meeting şi aŭ protestat către guvernatorul general. Ordinea n'a fost turburată.

CONSTANTINOPOL, 25 August.— Oraşul e liniştit. Corpul consular din Creta a telegrafiat că deputaţĭ aŭ primit în totul propunerile sale. Insurgenţiĭ se supun guvernatoruluĭ general.

Sir Philip Currie s'a întors. M-gr. Ismirlan a plecat la Ierusalim.

BERLIN, 25 August. — Din Constantinopol se anunţă *Agenţieĭ Wolff* că pe lîngă Arta, în vilaĭetul de Ianina, a debarcat o bandă grecească organizată milităreşte. Are cu sine opt tunurĭ.

ATENA, 25 August.— Adunarea revoluţionară, primind proĭectul puterilor, a declarat că singura soluţiune definitivă a chestiuneĭ cretane, este unirea cu Grecia.— Cu toate acestea, şi-a exprimat via recunoştinţă către puterĭ, pentru mijlocirea lor bine-voitoare.

Mîĭne la 12 din noapte, va pleca Regele la Copenhaga.

Astăzĭ s'a făcut un meeting la Atena. Acesta a exprimat recunoştinţa naţiuneĭ către guvern şi către marile puterĭ, în privinţa chestiuneĭ cretane. Preşedintele consiliuluĭ a mulţămit poporuluĭ.

SOFIA, 25 August.— La Varna şi la Burgas se semnalează o afluenţă considerabilă de Armenĭ. La Filipopolĭ, maĭ ales, există o colonie armeană destul de numeroasă. Se asigură că această emigraţie de Armenĭ ar fi început deja înaintea ultimelor măcelurĭ din Constantinopole, ceea ce e foarte semnificativ.

INFORMAŢIUNI

INTERIOARE

Scandalul de la Huşi

Liberaliĭ din Huşĭ sînt furioşĭ pe D. Cantacuzino, care a numit prefect pe D. Caligari. Acesta nu are nicĭ o simpatie în localitate şi a fost nevoit să facă apel la conservatorĭ ca să alcătuĭască lista comisiuneĭ interimare. In adevăr, D. Triandafil, preşedintele comisiuneĭ, este un vechiŭ conservator care a fost sub guvernul trecut primar al Huşilor.

Ca poliţaĭ D. Caligari n'a găsit pe altcine-va de cît pe fostul aghiotant al luĭ Teleman, pe zbirul de la Roman, vestitul Răducănescu.

In asemenea condiţiunĭ, D. Caligari nu va putea duce nicĭ cîte-va lunĭ.

*

D. Ralle, prefect de Huşĭ, fiind indignat atît de procedarea ministruluĭ Cantacuzino cît şi de atacurile *Voinţeĭ Naţionale*, s'a hotărît a se răzbuna în contra ministruluĭ de finance. D. Ralle a declarat că va demasca pe ministrul Cantacuzino, în privinţa căruia are destule acte spre a-l compromite.

Astă-zĭ saŭ mîĭne chĭar, D-sa va publica o scrisoare foarte violentă la adresa ministruluĭ.

*

D. Ralle a declarat unor amicĭ aĭ săĭ că va maĭ da pe faţă şi alte fapte, de sub gravitatea căror ministrul satrap va eşi zdrobit. Fostul prefect de Huşi afirmă că va putea în curînd dovedi cum D. Cantacuzino, actualul ministru de finance şi ad-interim la interne, pe timpul cînd era în opoziţie, a urzit un complot întreg în contra palatuluĭ, în unire cu maĭ mulţĭ colectiviştĭ. Acest complot ni se afirmă că se făcuse imediat după retragerea liberalilor din parlament, cu ocazia votăreĭ legeĭ minelor.

*

D. Stolojan, ministrul titular de la interne, nu e maĭ puţin supărat pe D. Cantacuzino pentru modul cum a înţeles să gireze afacerile ministeruluĭ de interne cît timp a avut interimul.

După informaţiile ce le avem, D. Stolojan se va reîntoarce în Capitală înainte de expirarea concediuluĭ, fiind hotărît a face chestie ministerială din această cauză.

U.

Cămătariĭ, carĭ pînă acum nu găsiseră un organ ca să-ĭ apere, în sfîrşit aŭ pus mîna pe unul. Ziarul care, fiind socialist, s'a vîndut *cu rabat* fostuluĭ mitropolit, şi devenise organul rabinuluĭ din Buhuşĭ, organul care a trăit din şantagiile cu Bejan, Curelescu, Neguescu şi alţiĭ, era de sigur menit să ajungă şi apărătorul cămătarilor. In adevăr, foaĭa în chestiune ia pe faţă apărarea spoliatorilor Goldwurm, Marcus, Goldfeld şi alţĭ Jacques şi Mărculeştĭ, înjurîndu-ne pe noĭ carĭ în cestiunea cămătarilor am dus bine-făcătoarea campanie pe care toată lumea cinstită a apreciat-o.

Această nouă ispravă a organuluĭ socialist, poate măguli cel mult pe cămătarĭ, căcĭ în definitiv eĭ n'aŭ nimic de pĭerdut chĭar cînd sînt apăraţĭ de o foaĭe absolut demonetizată şi compromisă în public.

Noĭ însă nu sîntem dispuşĭ a polemiza nicĭ cu cămătariĭ nicĭ cu apărătoriĭ lor. Ceĭ dintîĭ să se descarce de păcatele lor faţă de parchet, dacă sînt în stare; ceĭ din urmă sînt atît de jos căzuţĭ sub raportul moral în cît o discuţie dînşiĭ ne-ar desconsidera pe noĭ înşine.

Nouĭ arestărĭ de Cămătarĭ

Cămătarul Adamia, care fusese pus în libertate, a fost arestat din noŭ în urma unuĭ interogatoriŭ ce i s'a luat de parchet.

*

Samsarul Rottman, care servea de intermediar între cămătarul David Solomon şi maĭ mulţĭ minorĭ, a fost de asemenĭ arestat erĭ şi depus la Văcăreştĭ.

Mîĭne încep marile sărbătorĭ ale ebreilor zise *anul noŭ* şi carĭ durează două zile.

Episcopul de Huşĭ Silvestru, aflînd că guvernul e hotărît să susţină candidatura luĭ Partenie la scaunul mitropolitan, a venit la Bucureştĭ să intervină pe lîngă D-niĭ Sturdza şi Poni ca să impună retragerea mitropolituluĭ Moldoveĭ din scaun şi să-l aleagă pe D-sa în locu-ĭ.

Dacă ambele alegerĭ nu vor avea loc în acelaş timp, Silvestru e hotărît a face opoziţie şi a-şĭ susţine singur candidatura la scaunul din Bucureştĭ.

Pentru acest scop Silvestru a şi intervenit pe lîngă mulţĭ proprietarĭ, senatorĭ şi deputaţĭ moldovenĭ, carĭ se zice că ĭ-ar fi promis concursul — cînd e vorba să aleagă între el şi Partenie.

Crima din Galaţĭ

Prinderea asasinilor

Am anunţat că în urma săvîrşireĭ asasinatuluĭ contra comerciantuluĭ Hagi Nicola din Galaţĭ, parchetul din localitate a dat o circulară generală în toată ţara, comunicînd semnalmentele asasinilor.

*

Afirmarea unor ziare, că asasinul luĭ Hagi Nicola a fost prins în tunelul de la Calica, este absolut inexactă.

Este adevărat că întreaga administraţie din oraşul Galaţĭ şi din întregul judeţ Covurluiŭ, face sforţările cele maĭ uriaşe pentru a descoperi pe criminalĭ, dar aceste cercetărĭ, venind prea tîrziŭ, toate aŭ rămas infructuoase.

*

In urma comitereĭ crimeĭ, autoriĭ asasinatuluĭ, fără a fi observaţĭ de nimenĭ, avură destul timp să meargă pînă la gară, de unde aŭ plecat luînd trenul de Moldova. Eĭ s'aŭ dus direct la Huşĭ, de unde aveaŭ apoĭ intenţiunea să treacă pe la Fălciŭ peste frontieră, în Rusia. Eĭ se numesc *Petrache Mardare* şi *Grigorie Gheorghiu*, iar nu Ştefan Bulgaru.

*

Criminaliĭ aŭ fost prinşĭ se zice într'o cîrcĭumă, făcînd chef cu nişte femeĭ. Unul din eĭ, voind să plătească la lăutarĭ, scoase un portofel mare şi de calitate ordinară, în care se observă însă că se află o sumă însemnată de banĭ, din care mare parte în monetă de aur.

*

Un agent al poliţieĭ observînd aceasta, chĭemă în ajutor pe alţĭ colegĭ, aşa că la un moment dat criminaliĭ fură imediat puşĭ în stare de arestare şi duşĭ la poliţie.

Aicĭ a sosit apoĭ procurorul din localitate, care a făcut oare-carĭ cercetărĭ preliminare, şi din carĭ rezultînd maĭ multe indiciĭ că sînt autoriĭ asasinatuluĭ, aŭ fost reţinuţĭ.

Astă-zĭ saŭ mîĭne, asasiniĭ vor fi transportaţĭ la Galaţĭ, unde vor fi predaţĭ autorităţilor acestuĭ oraş.

Astă-zĭ compare înaintea tribunaluluĭ militar, sub-locotenentul în rezervă Iacob Ţăranu, victima D-luĭ Ion Nădejde. D. Disescu va apăra pe D. Ţăranu. Consiliul de războiŭ va fi prezidat de D. colonel Coandă, ĭar fotoliul comisaruluĭ regal va fi ocupat de D. maior Paleologu. Mîĭne la ediţia întîĭa vom da rezumatul dezbaterilor, care nu vor începe înainte de orele 3 după prînz.

Sîmbătă după amiazĭ, între orele 3 şi 5, miniştriĭ, întrunițĭ în consiliŭ la ministerul de interne, s'aŭ ocupat între altele şi de importanta mişcare pe care D. Poni o va face în corpul didactic primar, odată cu aplicarea noueĭ legĭ a învăţămîntuluĭ.

Regulamentul privitor la aplicarea aceste legĭ, se va comunica miniştrilor în consiliul de Marţĭ, cînd D. Poni se va întoarce de la Iaşĭ.

La întocmirea acestuĭ regulament a luat o parte însemnată şi D. Sturdza.

Intru cît priveşte regulamentul de disciplină al şcoalelor secundare, D. Sturdza a ţinut mult ca D. Poni să-l facă conform vederilor sale din 1885, pe cînd era ministru de instrucţie, regulament care producese atuncĭ o mare nemulţumire în rîndurile profesorilor secundarĭ.

De la 1 Septembrie Banca Naţională va începe să retragă din circulaţie biletele de 20 leĭ, înlocuindu-le cu altele, lucrate cu maĭ multă artă şi carĭ sînt maĭ greŭ de imitat.

Protestele poliţelor episcopuluĭ de Buzăŭ curg droaĭe. Săptămîna trecută i s'aŭ protestat patru poliţe de 3000, 2000, 2000 şi 600 de leĭ.

Bancherul Mărculescu al căruĭ mandat se ştie că a fost confirmat de către tribunalul Ilfov, a cerut eliberarea pe cauţiune.

Acelaşĭ lucru l-a făcut şi Jean Avramescu, care de asemenea se află arestat.

*

Parchetul de Ilfov a arestat alaltă-seară pe Godfeld, fratele cămătaruluĭ Goldfeld, la care, în urma unuĭ denunţ, s'a găsit o poliţă falşă purtînd iscălitura luĭ Radu Văcărescu.

Acest Goldfeld se aflase în serviciul cămătaruluĭ Mihalovicĭ, din strada Regală.

Infumuratul ministru de finance Cantacuzino, care ţine interimatul la interne, necăjit că ziarele opoziţieĭ aŭ publicat cîte-va informaţiĭ carĭ nu i-aŭ convenit, a dat ordin uşierilor de a nu maĭ tolera intrarea nicĭ unuĭ reporter de la ziarele opoziţieĭ în departamentul ministruluĭ de interne.

Maĭ multe placarde scrise cu litere marĭ şi lipite pe toate uşile, anunţă de asemene interzicerea ziariştilor de a pătrunde înăuntru.

O depeşă confidenţială primită erĭ de D. Cantacuzino, anunţă că Vinerĭ dimineaţă treĭ vapoare engleze aŭ sosit în portul Sulina, avînd pe bord vre-o două sute de armenĭ. O parte din aceştia aŭ debarcat la Sulina, ĭar ceĭ maĭ mulţĭ fiind împiedicaţĭ de poliţia portuluĭ de a debarca, s'aŭ petrecut din această pricină oare-carĭ scandalurĭ.

Prefectul din Tulcea fiind înştiinţat telegrafic despre acest caz, a sosit la faţa loculuĭ însoţit de un membru al parchetuluĭ. La sosirea acestora totul era liniştit.

Cele-l'alte două vapoare aŭ plecat în direcţia porturilor Galaţĭ şi Brăila.

Ministrul de interne a dat erĭ ordine severe de a se priveghĭa din scurt mişcarea acestor oamenĭ, şi a se observa cu cine se pun în contact.

Astă-zĭ, s'aŭ început la Iaşĭ, examenele pentru admiterea bursierilor în şcoalele normale de băeţĭ şi fete.

D-niĭ Inspectorĭ şcolarĭ Lupu Antonescu şi Ştefan Ioan aŭ plecat la Iaşĭ pentru a prezida examenele.

Atragem atenţia cititorilor asupra articoluluĭ FABRICA DE CHIBRITURI din pagina I-a, el prezintînd un deosebit interes pentru ceĭ carĭ nu cunosc încă procedeul ingenios ce se întrebuinţează în fabricarea chibriturilor.

O cĭocnire de trenurĭ era să se producă alaltăerĭ între Tg.-Frumos şi Ruginoasa, din cauza imprudenţeĭ unuĭ acar, care dăduse drumul la două trenurĭ pe aceĭaşĭ linie.

Prinzîndu-se de veste, nenorocirea s'a putut evita.

Sîmbătă la ora 6 p. m. a avut loc în pădurea Băneasa, un duel cu sabia între locot. Theodor Mavrodin azistat de D. Ştefan C. Mihăilescu şi D. sub-locot Petre Stătescu, şi între D. sub-locot. Sever Pleniceanu azistat de D. locot. Al. Theodoru şi sub-locot. Chirculescu.

La a doua repriză cel dintîiŭ fiind rănit la braţul drept, onoarea s'a declarat satisfăcută.

EXTERNE

La Roubaix, oraşel în Franţa, poliţia a descoperit un complot anarchist urzit în contra vieţeĭ ţaruluĭ.

Maĭ mulţĭ anarchiştĭ aŭ fost arestaţĭ. S'aŭ găsit la dînşiĭ maĭ multe miĭ de manifeste anarchiste, care îndemnaŭ poporul să omoare pe ţar. Maĭ multe bombe de dinamită, destinate pentru omorîrea ţaruluĭ, aŭ fost confiscate.

Căpitanul Dreyfus, condamnat anul trecut de către tribunalul militar din Paris pentru trădare de patrie, a evadat din Cayenne, unde era deportat.

Soţia luĭ Dreyfus, care posedă o avere colosală, a cumpărat un mic vapor american, cu care a evadat condamnatul.

Prietenia Anglo-Greacă

ATENA, 25 August. — Admiralul Seymour a invitat azĭ la un prînz pe rege şi familia regală. Apoĭ regele va pleca la Fiume pe „Sfacteria." De acolo se va duce la Copenhaga şi probabil că în călătoria sa, care va ţinea poate 2 săptămînĭ, se va întîlni cu ţarul.

Escadra engleză va părăsi apoĭ Falera, ca să meargă spre Tasos, unde se va ralia la cele-l'alte cuirasate carĭ se găsesc deja acolo. De acolo probabil că va pleca la Salonic.

BURSA DIN BUCURESCI

Cursul de la 24 August (5 Septembrie) 1896

5% Renta r. p.	102 1/4	Acţ. B. Agricola	—
5% Renta am.	100 3/4	Dacia-România	—
5% » (92—93)	99 1/2	Naţionala	—
5% » am.	99 1/2	Patria	—
6% Obl. rur.	101 3/8	Construcţii	—
Pensiunĭ	293	SCHIMB	
5% Obl. c. Buc.	95 1/4	Londra	25.21 1/4, 20 1/4
5% » (1890)	96 1/4	Paris	100.15.10
5% Fonc. rur.	92 1/2	Viena	211.10 7/8
5% » urb.	88 5/8	Berlin	123.65.55
5% » »	—	Belgia	99.25
5% » » Iaşi	82 1/2	Scont B. n.	8
5% Obl. bazalt	—	Avans. » »	6
Banca Naţ.	—	» C. dep.	5 1/2

DOSARUL ZILEI

D. Leon Mercuş, domiciliat în strada Radu-Vodă 18, a reclamat, poliţieĭ că soreĭ sale, D-na Reveca Cohen din strada Arteĭ No. 11, i s'a furat din casă maĭ multe bijuteriĭ în valoare de peste 3000 de leĭ. Pe acel timp D-na Cohen se afla la băĭ.

După cercetările făcute, s'a descoperit că furtul a fost săvîrşit de către un oare-care Marcu Haim, care a şi mărturisit faptul.

Hoţul a declarat că obiectele furate le-a dat mameĭ sale Estera Haim, domiciliată în str. Negru Vodă. Aceasta fiind cercetată a declarat că acele obiecte le-a vîndut ceasornicarilor A. Mizdrachi din str. Carol 76 şi I. Veiss, tot din aceeaşi stradă No. 66.

Călătoria Ţaruluĭ

ST. PETERSBURG, 25 August.—*Sivet*, vorbind despre călătoria Majest. Lor ruseştĭ la Viena şi la Breslaŭ, spune că ziarele străine aŭ dreptate de a califica această călătorie ca un eveniment fericit, care confirmă încrederea generală în statornicia păceĭ Europeĭ.

BRESLAU, 25 August.—Se asigură că consfătuirile dintre oamenii de stat germanĭ şi ruşĭ, aŭ permis să se constate din noŭ că între dînşiĭ, domneşte o înţelegere complectă,

atît în privința stăreĭ generale cît și pentru chestiile de detaliĭ actualminte pendinte.

Țarul a dat principeluĭ de Hohenlohe ordinul St. Andreĭ, ordinul St. Alexandru Newsky cu briliante l-a oferit baronuluĭ Marschall, principeluĭ de Radolin ĭ-a dat ordinul St. Alecsandru Newsky.

Impăratul Wilhelm a dat D. Șișkin, Aquila roșie clasa întîĭa cu briliante și conteluĭ de Qsten Sachen, marea cruce a Aquileĭ roșie.

BRESLAU, 25 August.—Azĭ, la 12 și jum., a fost la Majest. Lor ruseștĭ, un dejun de familie, la care aŭ fost de față Majest. Lor germane.

După dejun, Țarul a avut o convorbire timp de un ceas, cu cancelarul imperiuluĭ. Apoĭ a primit pe ofițeriĭ regimentuluĭ săŭ de husarĭ prusacĭ, în timp ce Țarina primia pe ofițeriĭ regimentuluĭ eĭ de dragonĭ aĭ gardeĭ.

Astă seară la palat mare prînz cu 170 de tacîmurĭ, urmat de o reprezentație de gală la teatru.

EDITIA III

Ultime Informațiunĭ

INTERIOARE

Torturile de la poliție

Obiceiurĭ barbare

Barbarul obiceĭŭ de a bate pe preveniții arestațĭ la poliția Capitaleĭ n'a dispărut încă; din contră, el începe a înflori *sub egida judecătoruluĭ de instrucție Vasiliu și a șefuluĭ siguranțeĭ publice Puiu Alexandrescu.*

In instrucția afacereĭ Petrescu, bătaia joacă rolul principal nu numaĭ pentru a smulge declarațiunĭ din gura prevenițiilor dar și pentru a sili pe Petrescu să depuie așa cum îĭ ordonă Vasiliŭ și Puiu Alexandrescu.

Petrescu bătut

Petrescu se află într'o stare *din cele maĭ deplorabile:* flămînd, cu camașa ruptă din cauza bătăilor ce suferă, el plinge toată ziua ca un copil și imploră mila judecătoruluĭ de instrucție care voiește să-l silească a face **mărturisirĭ favorabile luĭ Florescu.**

Se știe că Petrescu a declarat încă de la început că el a furat gropul pe care l-a dat în păstrarea luĭ Florescu.

Intrebat de judecătorul de instrucție Vasiliu, unde a pus baniĭ, Petrescu a răspuns **că toți baniĭ se găsesc la Florescu.**

Apărarea luĭ Florescu

Judecătorul de instrucție Vasiliu, împreună cu Puiu Alexandrescu, susțin însă contrariul, și **luînd apărarea luĭ Florescu în mod prea bătător la ochĭ,** tortureazā pe nenorocitul Petrescu prin bătăĭ, privațiunĭ de tot felul și alte sălbăteciĭ, silindu-l să declare că baniĭ nu se găsesc la Florescu ci *că el singur ĭ-a ascuns.*

Degeaba imploră, plînge și se jură Petrescu că baniĭ sînt la Florescu; *Vasiliu și Puiu voesc alt-fel de mărturisirĭ și îl baĭ sălbatec pentru ca să le facă.*

Amenințările luĭ Vasiliu

De față cu casierul de la finanțe, D. *Moteanu,* și cu nevasta luĭ Petrescu, judecătorul de instrucție Vasiliu a amenințat cu bătaĭa pe prevenitul Petrescu, dacă nu va declara că el, ĭar nu Florescu, a ascuns baniĭ. La aceste amenințărĭ, șeful siguranțeĭ Puiu Alexandrescu a adăugat verbal: **Lasă-l pe mîna mea, mă însărcinez eŭ să-l fac să vorbească.**

Scenă înfiorătoare

Petrescu, la auzul acestor amenințărĭ, căzu în genunchĭ și zise plîngînd: **„Destul m'ațĭ bătut, ce, vroițĭ să mă omorîțĭ? Eŭ v'am spus tot adevărul că am furat gropul, dar baniĭ se găsesc la Florescu care nu știŭ unde ĭ-a ascuns.**

O persoană, care a fost martoră la această scenă, ne spune că era înfiorător de văzut cum nenorocitul se ruga **ca să nu-l maĭ bată,** de oare-ce a spus tot adevărul.

Maĭ putem adăuga că Florescu e om cu multă avere.

Dud.

Alaltă-erĭ, parchetul de Ilfov a lansat încă treĭ mandate de arestare și șase de înfățișare în contra cămătarilor carĭ s'aŭ dovedit că în operațiunile lor aŭ comis acte necorecte.

Aceste mandate vor fi puse în execuție astă-zĭ saŭ mîĭne.

E scandalos ceea ce se petrece la ministerul de Culte și instrucțiune publică.

Pentru orĭ-ce nevoĭe cît de mică, institutoriĭ și învățătoriĭ trebue să vie la minister ca să solicite audiențe și numaĭ așa să li se rezolve afacerile. Din această cauză sălile ministeruluĭ sînt pline de profesorĭ și profesoare, carĭ așteaptă cu ceasurile pentru a fi primițĭ de ministru saŭ de către secretar.

Nu înțelegem pentru ce maĭ sînt revizorĭ școlarĭ și inspectorĭ, dacă pentru fie ce afacere cît de mică bieții profesorĭ și profesoare trebue să vină la Bucureștĭ, să bată scările ministeruluĭ și să aștepte cu zilele pe acolo, ca să poată vorbi dacă nu cu Excelența sa ministrul, cel puțin ca Domnul Sichleanu.

Lucrările pentru înfrumusețarea platouluĭ de la Cotrocenĭ, aŭ început și continuă cu activitate.

Ministerul de războiŭ a maĭ trimis serviciuluĭ de geniŭ 10.000 de leĭ pentru întîmpinarea chieltuĭelilor.

Procesul Țăranu

Astă-zĭ, la orele 8 dimineața, trebuĭa să se judece de consiliul de războiŭ, procesul Iacob Țăranu.

Din cauza absențeĭ maĭoruluĭ Constantinescu, membru în consiliŭ, procesul s'a amînat pentru mîĭne dimineața.

Țăranu era îmbrăcat în uniforma soldățească de penitenciar și purta în picĭoare opincĭ.

Era asistat de advocațiĭ C. Disescu și Deodat Țăranu.

Toate ziarele din Capitală eraŭ reprezintate prin cîte un reporter. Foarte multă lume venise să asiste la dezbaterile acestuĭ proces.

Erĭ după amiazĭ un incendiŭ violent a izbucnit în Brăila, pe strada Ștefan cel Mare. Focul, fiind alimentat de vînt, s'a propagat la maĭ multe clădirĭ, nimicind în total patru-spre-zece case. Incendiul a fost localizat aproape de seară.

Astă-zĭ dimineață, D. Cantacuzino a dat ordin prefectuluĭ de Tulcea, pentru ca să ĭa măsurĭ urgente pentru expulzarea din Sulina a armenilor sosițĭ în grupurĭ în acea localitate.

Decorarea Capitaleĭ

Afară de cele ce am spus relativ la planul de înfrumusețare al Capitaleĭ, în vederea vizitеĭ împăratuluĭ Frantz-Iosif, maĭ putem adauga următoarele:

In capul strădeĭ Grivițeĭ, cum daĭ în calea Victorieĭ, în fața arculuĭ de triumf de lîngă ministerul de Finanțe, se va așeza o mare stemă austriacă cu coroana imperială și marca imperiuluĭ.

Această stemă va acoperi fațada caselor din calea Victorieĭ, situate în dreptul intrăreĭ strădeĭ Grivița.

*

La Bulevard, între hotel și Bazarul de haĭne din calea Victorieĭ,— pe un diametru de 3—3 și jum. metri, se va pune o mare coroană austriacă de fier, poleită cu aur și avînd două marĭ ghirlande ce se vor prelungi în jos și vor fi susținute de doĭ stîlpĭ marĭ îmbrăcațĭ în zinc și purtînd de-asupra cîte un mare vultur austriac.

Această coroană, care va fi de o frumusețe extra-ordinară, va fi ast-fel așezată, în cît va împedeca circulația pe calea Victorieĭ, la hotelul Bulevard, spre prefectura polițieĭ.

*

De la gară și pînă la palatul de la Cotrocenĭ, pe tot parcursul strădeĭ Grivița, Victorieĭ și Bulevard, vor fi aranjate 110 oriflame, pe bastoane foarte înalte și îmbrăcate toate în zinc.

Aceste oriflame sînt cît se poate de artistice. La mijlocul lor aŭ marca fie-căruĭ județ saŭ oraș din țară, ĭar de jur în prejur steagurĭ naționale.

Deasupra, poartă marele steag imperial, galben cu negru.

*

Arcul de triumf de la Buzeștĭ-calea Grivițeĭ va fi înpodobit cu tot felul de arme romîne și austriace.

Peste tot nu se vor pune de cît tricolorul romînesc și steagurile imperiale.

Vip.

Primim din partea principeluĭ Basarab-Brîncoveano, o depeșă din Evian, prin care ne roagă să dezmințim știrea că D-sa s'a fi împrumutat cînd-va de la bancherul Gutman și că ar fi dat polițe de 300,000 de leĭ pentru 30,000 de leĭ primițĭ în mînă.

Contestă că venirea D-luĭ Gutman la Paris, ar fi în legătură cu D-sa, care n'are nimic de împărțit cu acest domn, de oare-ce nu-ĭ datorește nicĭ un ban, precum nicĭ nu datorește nimănuĭ vre-o sumă.

Datoria de imparțialitate ne face să dăm loc acesteĭ rectificărĭ, cu atît maĭ mult, cu cît noĭ nu am făcut de cît să raportăm cele văzute la parchet, către care s'a făcut o denunțare în senzul știreĭ publicate de noĭ și care a avut ca rezultat sigilarea lăzeĭ de fier a cămătaruluĭ Gutman.

Consiliul technic superior a respins planurile pentru construirea abatoruluĭ din Brăila.

Pentru această lucrare, consiliul comunal votase suma de 500.000 leĭ.

Cu începere de la 1 Septembrie, se desființează catedrele de conferențiarĭ de estetică și literatura latină de la facultatea de litere din Capitală, care sînt ocupate de profesoriĭ Dragomirescu și Evolceanu.

La 15 și 16 Septembrie, se va ține în Bucureștĭ, examenul înscris al absolventelor și absolvenților școaleĭ normale.

Comisiunea se va compune din 8 delegațĭ aĭ ministeruluĭ de instrucțiune și profesoriĭ școalelor normale.

La 22 Sept. se va comunica rezultatul înscrisuluĭ, ĭar de la 24 August pînă la 5 Octombrie va avea loc examenul oral.

Afară de înscris și oral, se vor da și examene de practică pedagogică.

Media generală pentru a fi recomandațĭ ministeruluĭ ca să le dea catedre, e de 7 și jumătate.

Consiliul de războiŭ din Galațĭ judecînd alaltă erĭ pe căpitanul Christescu, care a delapidat din casa regimentuluĭ din localitate suma de 20.000 de leĭ, l-a condamnat la doĭ anĭ închisoare și la pierderea graduluĭ.

Cu ocazia vizitеĭ făcute fabriceĭ de chibriturĭ, redactorul nostru a constatat că întreaga fabrică suferă din cauza lipseĭ de apă.

Lucrătoarele carĭ umblă toată ziua cu fosforul în mînă, n'aŭ nicĭ cu ce să se spele pe mîĭni, din cauza lipseĭ de apă.

Erĭ s'a început la Focșanĭ congresul podgorenilor, la care ĭaŭ parte maĭ mulțĭ proprietarĭ de viĭ.

Congresul va dura treĭ zile și se va ține în localul primărieĭ.

D. dr. Felix s'a reîntors de la Iașĭ, unde fusese pentru a cerceta starea sanitară a orașuluĭ și a lua măsurile necesare pentru combaterea epidemiilor.

Incendiul din Dudeștĭ

Astă noapte, pe la orele 12, niște norĭ marĭ roșiĭ, ca o pară de foc, se ridicaŭ pe cer, mînațĭ de vîntul care bătea despre mĭază-zi. Eraŭ reflectele unuĭ incendiŭ considerabil.

Multă lume a plecat imediat în direcțiunea de unde provenea roșeața. Din ce în ce noriĭ deveneaŭ maĭ roșiĭ, maĭ deșĭ, întinzîndu-se pe cer cît cuprindeaĭ cu ochiĭ, ca o limbă de foc imensă.

Imediat se împrăștie vestea că satul Dudeștĭ, la o mică distanță de capitală, e în flacărĭ.

La fața locului

Din cauza fierbințeleĭ prea marĭ, era imposibilă aprop̆ierea de locul sinistruluĭ.

Șurĭ întregĭ de paĭe, așezate pe o întindere de cîte 40—50 metri, ardeaŭ cu flacărĭ imense, și cum focul era în fața satuluĭ, la început nu se putea ști dacă nu cum-va și casele locuitorilor sînt aprinse.

Printre ceĭ d'intîĭŭ sosițĭ fiind și D. Ursescu, directorul prefecturaĭ de Ilfov, D-sa a luat toate măsurile necesare pentru localizarea focului.

Pentru a se putea asigura pe cît se poate satul, maĭ mulțĭ oamenĭ aŭ fost scoșĭ cu plugurile, și aŭ tras brazde în jurul ariilor.

Lipsa de apă era foarte mult simțită, de oare-ce prin apropiere nu era de cît un singur puț, care după cît-va timp a și fost secat.

Panica printre locuitoriĭ satuluĭ era indescriptibilă.

Femeile și copiiĭ plîngeaŭ, iar bărbațiĭ cu velințe ude se munceaŭ să-șĭ apere locuințele de flacărĭ.

Nevoia de ajutor

Incendiul luînd proporțiĭ, primarul satuluĭ, D. Niță Elinescu, a venit în oraș pe la orele 2 spre a cere ajutorul pompierilor. Trebuind să obție pentru aceasta autorizația prefectuluĭ de poliție, acesta a fost găsit cu mare greutate.

Tocmaĭ pe la orele 3, două secțiĭ de pompierĭ aŭ fost trimise pentru a da ajutor.

Atuncĭ însă, schimbîndu-se direcția vîntuluĭ și satul ne maĭ fiind expus primejdieĭ, ajutorul pompierilor era de prisos.

Cauzele incendiuluĭ

Pozitiv nu se știe încă de unde a luat naștere focul.

El a izbucnit de o dată din două părțĭ, în cît sînt bănuĭelĭ că focul ar fi fost pus. Se maĭ crede că ar fi și o răzbunare la mijloc.

Arendașul moșieĭ, D. Cassanova, se purta în mod brusc față cu țăraniĭ și se poate ca locuitoriĭ să fi căutat să-șĭ răzbune dînd foc avutuluĭ săŭ.

In total aŭ ars șeapte șire de paĭe pe o întindere foarte mare. Cu această ocazie aŭ ars și vr'o treĭ șurĭ ale oamenilor; acestea eraŭ situate în mijlocul șurilor D-luĭ Cassanova.

Focul a fost stins cu desăvîrșire abia astă-zĭ, la orele 10 dimineața.

ECOURI

D-niĭ membri aĭ comitetuluĭ asociațieĭ studențeștĭ, sînt cu insistență rugațĭ a lua parte la ședință, astă-zĭ Lunĭ, 26 August a. c., orele 8 jum. seara. La ordinea zileĭ, înĭocmirea programuluĭ pentru congresul studențesc de la Fălticenĭ.

Din cauza abundanțeĭ de materiĭ, suspendăm pentru astă-zĭ urmarea foițeĭ PRIN CRIMA.

La 1 Septembrie va apare în Brăila ziarul *Robul Comercial,* organ al funcționarilor comercialĭ, care îșĭ pune ca țintă să lupte pentru repausul de Duminică și pentru îmbunătățirea bresleĭ muncitorilor comercialĭ.

Urăm viață lungă nouluĭ confrate.

A se citi în pagina IV-a urmarea foițeĭ PRIMEJDIE DE MOARTE.

Ministerul cultelor publică rezultatul ultimuluĭ examen de bacalaureat, din care se constată că dintre liceele statuluĭ din Bucureștĭ, cel maĭ mare contingent l'a dat liceul *Mihaiŭ Viteazul* cu un total de 35 elevĭ; iar dintre liceele particulare, în frunte stă, pentru băețĭ institutul „Marcel Brîndza", cu un contingent de 26 bacalaureațĭ, și pentru fete institutul *„Școala Nouă" Negoescu,* cu un contingent de 13 bacalaureate. Aceste două licee funcționează în Bucureștĭ. Iar dintre liceele din Iașĭ și din provincie, întîĭul stă liceul din Craiova, cu 32 absolvențĭ bacalaureațĭ și Institutele Unite din Iașĭ, cu 17 bacalaureațĭ. 390

Inscrierile la Liceul Sft. Gheorghe din Bucureștĭ, aŭ început de la 20 August și se primesc în toate zilele de la 8—12 dimineața.

STAREA CIVILA

Declarațiunĭ de căsătorie

D. Ilie Vasilescu cu D-na Ana Nilea; D. Constantin A. Taverni cu D-ra Elvira Schedlinsky; D. Atanase Săvulescu cu D-ra Elena F. Popp; D. Ion Teodorescu cu D-ra Caliopi D. I. Foișoreanu; D. Solomon Swartz cu D-ra Freida Iosefovicĭ; D. Drăghicĭ T. Petre cu D-ra Stanca S. Roșu; D. Vasile Zamfiriade cu D-na Ludovica Sofia Heillmanu; D. Teodor Feudeanu cu D-ra Ana Turoți; D. Vasile Opran cu D-ra Elena Pormutoni.

BIBLIOGRAFIE

S'a pus sub tipar și va apare la 24 August:

Curs compleot de Caligrafie

întocmit de D. *Dimitrie Nicolescu,* pentru școalele secundare de ambele sexe.

Materia tratată într'însul e divizată ast-fel: întîĭ, s'a făcut istoricul caligrafieĭ, arătîndu-se fazele prin carĭ a trecut scrierea de la origina sa pînă în zilele noastre; apoĭ, s'a vorbit pe larg despre trăsăturile fundamentale și regulele de construcțiune ale diferitelor caractere de litere ce compun scrierile uzitate azĭ; ĭar, în partea finală, s'a dat modele de diferite scrierĭ: cursive engleze, cursive verticale, batarde, ronde, gotice pătrate și libere, alfabete străine, litere ornate și de fantesie.

Această lucrare a fost premiată cu Medalia de Aur, la Expozițiunea Cooperatorilor, în anul 1895.

Prețul unuĭ exemplar 3 leĭ.

Depozitul principal la autor: Școalele de Artilerie și Geniŭ, Calea Grivițeĭ, Bucureștĭ.

374—15

FOIȚA ZIARULUI „ADEVERUL"

53

PRIMEJDIE

DE

MOARTE

XXXIV

Incendiul

Acest loc n'avea nicĭ o legătură cu lumea civilizată, și era populat de o rasă inferioară, cea maĭ rea și ce maĭ incultă a speței umane.

Or, tovarășul meŭ era convins că exilul nostru aci o să fie vecinic.

Cu toate reflecțiunile amare ce făcea, el nu-mĭ arăta nicĭ o animozitate.

Dulceața sa, dovezile sale de iubire, nu se schimbaŭ nicĭ-o-dată.

Nenorocirea noastră comună, destinată, cred, a ne omorî inimă, era o legătură maĭ mult.

Din ce în ce maĭ rar, Gordon exprima încă speranța că vom fi chemațĭ la Petersburg.

Eŭ însă, pierdusem orĭ-ce nădejde.

Intr'o noapte, fuseĭ desteptată de niște vocĭ tumultoase.

Mă întorseĭ numaĭ de cît pe patul în care dormiam, pe cînd vecina mea sculată, striga :

— Dumnezeule mare! ardem!

La acest strigăt, toate sărirăm în picioare, înmărmurite de spaĭmă.

Kamera era plină într'adevăr de un fum gras, și, printr'o deschizătură, se puteaŭ zări limbĭ de flacărĭ.

Constatînd că focul nu e la noĭ, conchiserăm că arde locuința bărbaților, și strigînd din toate puterile pe prieteniĭ noștri pe nume, năvălirăm spre ușă, cercînd zadarnic a o deschide.

Strigătele surde ne înștiințaŭ că oameniĭ eraŭ închișĭ ca și noĭ.

In sfîrșit se produse un tumult îngrozitor! eĭ reușiseră să distrugă ușa și năvăliseră spre a noastră, chemîndu-ne de afară.

Scîndurile se rupseră sub presiunea viguroasă a umerilor, o sforțare puternică zgudui balamalele: ușa se deschise.

In mijlocul acesteĭ zăpăcelĭ fără nume, simțiĭ că cine-va îmĭ strînge brațul.

— Haĭde, mică soră!—îmĭ zise Gordon. Nicĭ o șovăială...

La revedere! sînteți niște oamenĭ bravĭ!

Asurzită de zgomot, înecată de fumul gros ce ne înfășura, l-am urmat fără să știŭ încotro, trecînd prin mijlocul mulțimeĭ de mizerabilĭ zăpăcițĭ, carĭ dădeaŭ năvală spre ușă.

O ploaĭe de scînteĭ ne acoperi, cu toate astea înaintam mereŭ și, după multe greutățĭ, dădurăm de un spațiŭ liber, unde puteam respira în liniște și a ne da puțin seamă de ceea-ce se petrecuse.

Ca și celelalte stațiunĭ destinate prizonierilor, aceasta cuprindea două saŭ treĭ case de lemn fără nicĭ un etagiŭ, construite una lîngă alta, cu coperișurĭ țuguĭete.

Una din aceste construcțiunĭ, care servea de magazie și atelier de lemnărie, luase foc; vîntul foarte puternic, ducea flăcările pînă la casele de locuință.

Vîrful aceleĭa în care locuise Gordon se și aprinsese și toate hangarele păreaŭ destinate să ardă și ele, de oare-ce gardieniĭ nu făceaŭ nimic ca să stingă flăcările și se mulțămeaŭ să mute obiectele ce se puteaŭ transporta, în punctul unde ne aflam noĭ.

In fața noastră stătea un om scurt, foarte urît și cu barbă roșie.

Zîmbetul săŭ șardonic îĭ complecta aerul unuĭ vrăjitor.

— Ia privți-ĭ! zise, arătîndu-ne, un grup de gardienĭ care se munciaŭ să ridice o mobilă grea.

Oameniĭ ăștia se ucid ca să scape o bucată de lemn, care abia prețuește cîte-va copeĭcĭ și nicĭ unul n'ar face ceva ca să împiedece pe nenorociții ceia să se sfîșie acolo în fața uneĭ ușĭ închise.

— Nu e pericol să stăm aci? îl întrebaĭ.

Se întoarse și-mĭ răspunse cu amărăciune:

— Da, pericolul de a trăi, ca să te ducĭ pe urmă să-țĭ sfîrșeștĭ zilele în mîinile din Kara saŭ orĭ-care altă gaură a infernuluĭ, unde suveranul nostru, în marea luĭ mizericordie, bine voiește să înmormînteze.

Adăpostindu-șĭ ochiĭ de flăcărĭ, ca să poată vedea prin fum, zise maĭ departe :

— Dacă neroziĭ aceștia, în loc de a se strîcĭ precum fac, s'ar strînge sistematic la o laltă, cîțĭ-va s'ar urca pe spatele celor lalțĭ și sărind, ar putea fugi în pădure. Bravo! uite că nu sînt așa de proștĭ ; aŭ stricat încueturile ușeĭ. Fug!

Și dispăru în fum.

Gardieniĭ văzuseră și eĭ ceea ce se petrecuse.

Vr'o șase alergară la un hangar și se întoarseră cu niște carabine.

Zgomotul se potoli.

Cîte-va minute nu auzirăm de cît pîlpîitul flacărilor, căderea greoaĭe a vre uneĭ grinzĭ.

Pe urmă detună un zgomot de pușcă.., apoĭ altul... și niște urlete de durere le făcu ecoŭ.

Așteptarăm pînă se întoarseră gardieniĭ unul cîte unul, și se făcu liniște.

Atuncĭ Gordon apropiindu-se de mine, îmĭ zise încet:

— Ne încercăm și noĭ?

— Da, da, răspunseĭ răpede, căcĭ ideĭa de a fugi și noĭ la rîndul nostru îmĭ intrase în cap.

Gordon mă apucă și mă ținu că putere de mînă.

Intre noĭ și poarta acoperită de coloane de fum des și încărcat cu scînteĭ și cenușă aprinsă, stăteaŭ doĭ gardienĭ—dintre carĭ unul își încărca pușca.

— Trebuĭe să ne strecurăm pe la spatele lor și să o luăm la fugă, profitînd de fum,— zise Gordon.

Ne apropiarăm.

Un minut de groază și un coperămînt se prăbuși, făcînd să izbucnească un adevărat foc de artificiĭ care atrase atențiunea gardienilor.

Ne repezirăm în fum.

Ne zăriră.

O voce ne strigă, se trase un foc de pușcă, dar în mijlocul fumuluĭ care te orbea, nu ne puteaŭ vedea precum nu-ĭ vedeam nicĭ noĭ.

— Poarta-ĭ p'aci, n'am trecut de dînsa, îmĭ zise Gordon.

Repede, alergarăm de-a lungul incinteĭ pe dibuite, împĭedecîndu-ne de cadavrele celor ce periseră, zdrobițĭ, în mijlocul aceșteĭ mulțimĭ nebună pînă la frenezie.

In sfîrșit găsirăm o deschizătură.

Inăbușită de fum aș fi căzut dacă Gordon, care mă apucă de braț, neîndrăznind să deschidă gura ca să vorbească, nu m'ar fi silit să mă înconvoiŭ și nu m'ar fi tîrît.

Mergeam în neștire pînă ce dădurăm de aer curat.

Atuncĭ văzurăm înaintea noastră cîmpia întinzîndu se roșie din cauza reflectelor incendiuluĭ pînă în linia întunecoasă a pădureĭ.

Dar nu scăpam de moartea prin asfixie de cît ca să o găsim sub altă formă.

Ne oprirăm un moment ca să maĭ căpătăm puterĭ.,.

De o dată o voce aspră ne interpelă.

Intorcîndu-ne zărirăm doĭ gardianiĭ ale căror siluete în tunicĭ lungĭ milităreștĭ se detașaŭ pe fondul sinistru al flacărilor.

(Va urma)

Proprietar. CONST. MILLE

Tipografia ziaruluĭ „Adevĕruluĭ" Pasagiul Bănceĭ Naționale